

Praha 3. 2. 2026

Světový den boje proti rakovině: nejčastější karcinom je prsu a prostaty

Rakovina prsu u žen a rakovina prostaty u mužů patří mezi nejčastější onkologická onemocnění. S některým typem rakoviny se léčí přes 330 tisíc klientů Všeobecné zdravotní pojišťovny, z toho loni to bylo 54 tisíc klientů s karcinomem prostaty a 57 tisíc klientek se zhoubným novotvarem prsu. Obě onemocnění lze včas odhalit díky celonárodnímu screeningovému programu. Tiskovou zprávu vydáváme při příležitosti Světového dne boje proti rakovině (4.2.).

Obě tato vážná onemocnění v prvních fázích probíhají často bez příznaků, a proto je včasný záchyt pomocí [screeningu](#) klíčový. Screeningové vyšetření dokáže odhalit přednádorové změny nebo časná stadia rakoviny ještě předtím, než se projeví příznaky.

„Onemocnění rakoviny prsu máme nejvíce ve věkové kategorii nad 70 let, a to stejné se týká i onemocnění karcinomu prostaty. Zájem o preventivní vyšetření rok od roku roste,“ říká **Jan Bodnár**, náměstek ředitele VZP pro zdravotní péči, a dodává: „Mamografický screening loni absolvovalo téměř 410 tisíc klientek a screening prostaty přes 108 tisíc klientů. Pokud srovnáme roky 2019 a 2025, tak účast na mamografickém screeningu vzrostla o 11 procent.“

	2021	2022	2023	2024	2025 (leden- listopad)
Klienti s rakovinou prostaty	45 150	47 082	49 165	51 742	53 639
Klientky s rakovinou prsu	55 120	55 403	56 454	57 467	57 074

Jak uvádí [Státní zdravotní ústav](#), výskyt nádorových onemocnění celosvětově stále narůstá, což představuje obrovskou fyzickou, emocionální a finanční zátěž pro jednotlivce, rodiny i zdravotní systémy. Pravděpodobnost onemocnění rakovinou stoupá s věkem, s největší pravděpodobností v důsledku kumulace rizik pro konkrétní druhy rakoviny během života a klesající účinnosti přirozených buněčných opravných mechanismů.

Každý rok je u nás diagnostikováno téměř 8000 nových případů [rakoviny prsu](#) a kolem 1700 českých žen ročně kvůli ní umírá. Každý rok onemocní [nádorem prostaty](#) okolo 8200 mužů a přibližně 1500 ročně na tuto nemoc umírá.

Screening je bezbolestný a nejlepší prevence

V České republice mají lidé aktuálně k dispozici pět screeningových programů zaměřených na odhalení případného onkologického onemocnění. Cílem screeningových programů je časný záchyt závažných onemocnění, zejména nádorových, v jejich počátečních stádiích. Pacienty do těchto programů zařazují dle věku, pohlaví a dalších parametrů (např. specifická kuřácká anamnéza) příslušní lékaři – praktický lékař (screening kolorektálního karcinomu/karcinomu prsu/aneurysmatu břišní aorty, program časného zachytu karcinomu prostaty/karcinomu plic/osteoporózy), gynekolog (screening kolorektálního karcinomu/karcinomu prsu/karcinomu děložního hrdla, program časného zachytu osteoporózy), urolog (screening karcinomu prostaty), plicní lékař (časný záchyt karcinomu plic).

Tři důvody, proč využít screening:

- **Pravidelné screeniny zachraňují život:** mohou odhalit závažné nemoci v raném stádiu
Vyšetření je zdarma: screeningová vyšetření (rakovina prsu, děložního hrdla, kolorektální karcinom a další) jsou plně hrazená z veřejného zdravotního pojištění
- **Pro všechny věkové kategorie:** každý může využít preventivní péči k ochraně svého zdraví

Hlavní screeningové programy:

- **Karcinom prsu:** mamografie na akreditovaném pracovišti od 45 let, 1krát za dva roky
- **Karcinom prostaty:** bezplatný test PSA, od 50 do 69 let
- **Kolorektální karcinom:** test na okultní krvácení (50–55 let ročně, od 45 let 1× za dva roky) nebo kolonoskopie (od 50 let, 1krát za 10 let)
- **Děložní hrdlo:** cytologické vyšetření stěru (od 15 let, 1krát ročně)
- **Karcinom plic:** preventivní vyšetření formou nízkodávkované CT, určen pro současné i bývalé kuřáky ve věku 55 až 74 let

Z průzkumu, který si nechala VZP vypracovat, vyplývá, že jen 55 % Čechů ví, že screening je preventivní vyšetření k odhalení nemocí v časných a léčitelných stádiích. Některé ze screeningových vyšetření podstoupilo podle vlastní odpovědi pouze 30 % dotázaných. Z šetření dále vyplynulo, že se s nádorovým onemocněním v blízké rodině setkala celá polovina respondentů (52 %). Ti, kteří si takovou zkušenost nesou, jsou pak také ochotnější k návštěvě screeningového vyšetření.

**průzkum pro VZP ČR; agentura ppm factum research, s. r. o. (11/2024); 1 000 respondentů 18+*

VZP apeluje na všechny klientky a klienty ve věku nad 35 resp. 45 let, aby nezanedbávali prevenci a využili možnost **absolvovat [screeningová vyšetření](#)**.

Viktorie Plíková

Tisková mluvčí